

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag

Betreft: Verslag CCD – DEC voorzittersoverleg
4 april 2023
14:00 – 16.00 uur
Congrescentrum Vredenburg Utrecht

Aanwezig namens CCD:
Algemeen secretaris
2 medewerkers ondersteunend bureau

Aanwezig namens DEC's:
bestuur NVDEC
Vertegenwoordigers DEC's

1. Opening en welkom

De voorzitter opent de vergadering. Vanwege ziekte is Flip Klatter afwezig, de algemeen secretaris neemt daarom het voorzitterschap van de vergadering over.

2. Actualiteiten en mededelingen

- a. *Vaststellen vorig verslag*
Het verslag van de vergadering van 11 oktober 2022 wordt vastgesteld. Het verslag zal worden gepubliceerd op de website van de CCD.
- b. *CCD jaarverslag*
Ter kennisgave meegestuurd.
- c. *Update CCD website en ICT systeem*
De CCD werkt aan een nieuwe website en een nieuw intern ICT systeem om de aanvragen te behandelen. De werkwijze voor DEC's blijft hetzelfde. Het systeem wordt deze zomer in gebruik genomen.
- d. *De CCD heeft een nieuw lid aangesteld met als expertise ethiek, Els Maeckelberghe.* Omdat zij graag haar ervaring op het terrein van dierproeven wil uitbreiden, zal zij de komende maanden bij een aantal DEC vergaderingen aanschuiven, de betreffende DEC's worden bedankt voor hun medewerking hieraan

3. Stand van zaken

- a. *Gesprekken tussen CCD en individuele DEC's*
Volgend op de evaluatie van de CCD en het CCD-DEC voorzittersoverleg van oktober 2021 is de afspraak gemaakt dat de CCD met elke DEC een informeel gesprek voert om mogelijke verbeterpunten te identificeren. Er is inmiddels met 5 DEC's gesproken. Met een aantal DEC's staat er een gesprek in de planning en met een aantal andere moet er nog een datum

worden geprikt. De CCD wil aan het einde van het jaar met elke DEC gesproken hebben.

b. Verzoek anonimiseren DEC adviezen

Om het risico op data-lekken van persoonsgegevens te minimaliseren verzoekt de CCD om geen namen van onderzoekers te gebruiken in het DEC advies. Een vraag van een DEC voorzitter is of dit ook het gebruik van bedrijfsnamen ook betreft. Omdat dit geen persoonsgegevens betreft, is dat niet het geval in het kader van de Algemene Verordening Gegevens (AVG). In Woo procedures wordt dit wel gezien als gevoelige informatie en om die reden ook gelakt.

c. Knelpunt transleerbaarheid

De stand van zaken over dit knelpunt wordt besproken. Eerder hadden de DEC's input gegeven op een aantal knelpunten waar de CCD mee worstelde. Over het knelpunt "transleerbaarheid" is een adviesvraag neergelegd bij het NCad. Het NCad heeft de CCD laten weten dat de aanvraag niet voldoende was ingekaderd om verder uit te werken. De CCD heeft het thema op haar heidag besproken en heeft besloten de adviesvraag voorlopig in te trekken.

De DEC leden geven aan dat zij de transleerbaarheid over het algemeen niet zo lastig te beoordelen vinden. De Europese richtlijn geeft duidelijk aan waar onderzoek uit de categorie 'translationeel en toegepast onderzoek' aan zou moeten voldoen. De CCD verzoekt de DEC's om door te vragen bij de aanvrager over het diemodel, wanneer dit onvoldoende onderbouwd is. De DEC's herkennen de voorbeelden die de CCD hiervan geeft.

d. CRO aanvragen/voorwaarden (extra ingelast)

De algemeen secretaris van de CCD deelt dat tijdens de CCD heidag is gesproken over problemen waar zij tegenaan loopt bij de beoordeling van aanvragen van contract research organisaties (CRO's). De CCD wil hier graag met DEC's die hiermee te maken hebben over in gesprek. Daarna zal een gesprek met enkele CRO-instellingen volgen. Afgesproken wordt dat dit verzoek via de NVDEC wordt uitgezet.

4. Nieuwe handreiking m.b.t. creëren en fokken GGO dieren

De CCD heeft in december een herziene handreiking gepubliceerd met betrekking tot het creëren en fokken van genetisch gewijzigde dieren. Hiermee is de Nederlandse handreiking in overeenstemming met het Europese working document. De CCD heeft onlangs een werkwijze wat betreft wijzigingen die voortkomen uit de herziening van de handreiking naar de DEC's gecommuniceerd welke is afgestemd met NVDEC. Er zijn geen verdere vragen of bespreekpunten over dit onderwerp.

5. Vragen en knelpunten van DEC's

Level playing field

Er wordt vanuit één DEC lid aandacht gevraagd voor het level playing field. Bij onderzoekers is er frustratie over de moeite en tijd die het kost om een vergunning te krijgen en heerst het idee dat dit in omliggende landen makkelijker gaat. Er wordt gevraagd naar hoe het stelsel in andere landen is ingericht en of er contact is tussen de CCD en de vergunning verlenende autoriteiten in andere landen. Vanuit het NCad is een keer een onderzoek geweest om in kaart te brengen hoe het stelsel er in andere landen uitziet. NVDEC kan contact met het NCad opnemen

om hier inzicht in te krijgen. De CCD heeft zelf geen regulier overleg met vergunning verlenende instanties in andere landen.

Uitgestuurde mail

Eén DEC lid brengt ter sprake dat een door de CCD gestuurde mail over de behandeltermijn van de DEC als onvriendelijk werd ervaren. Dit is besproken in de CCD vergadering.

6. Beoordeling achteraf

De eerste evaluatie van de beoordelingen achteraf (BA's) wordt besproken. De CCD merkt hierbij op dat de evaluatie er niet toe heeft geleid de vragen die in de beoordeling achteraf gevraagd worden te herzien, op de vraag over de leerpunten na zijn deze ook verplicht vanuit de Europese richtlijn. De leerpunten die worden opgenoemd zijn tot nu toe voornamelijk interessant voor de individuele IvD's omdat deze op projectniveau zijn. De CCD ziet vooralsnog geen aanleiding om de resultaten uit de evaluatie te verspreiden in het veld.

De DEC's delen een andere mening dan de CCD. Zij vinden de leerpunten van individuele BA's bijzonder waardevol en hadden uitgekeken naar een samenvatting hiervan. Zij zouden graag meer inzicht hebben in de gegevens waar de evaluatie op gebaseerd is. De CCD geeft aan volgend overleg terug te komen op dit thema met meer achtergrond. De CCD zal de evaluatie elk jaar herhalen met de nieuwe gegevens. De CCD zal de evaluatie van BA's elk jaar herhalen met de gegevens uit nieuwe terugkoppelingen en de resultaten delen in dit overleg.

Er wordt vanuit de DEC's ook aandacht gevraagd voor de timing van de BA. Het zou fijn zijn wanneer deze gegevens er al zijn voordat een vervolgaanvraag wordt ingediend. Ook is er het probleem dat een jaar na het verlopen van de vergunning de verantwoordelijk onderzoeker soms al weg is en het lastig is de data te achterhalen. Dit knelpunt wordt erkend, echter bij een kortere termijn is er voor de onderzoeker te weinig tijd om een goede analyse van de data uit te voeren. Het is daarom ook belangrijk dat bij de beoordeling van een vervolg-aanvraag door de DEC wordt beoordeeld hoe deze aansluit op de resultaten van de vorige projectvergunning. Hier zit deels overlap in het werk voor de aanvrager, DEC's en CCD tussen vervolg-aanvraag en BA.

7. Uitkomsten evaluatie van het stelsel

Er is in opdracht van het ministerie van LNV een evaluatie uitgevoerd over het stelsel rondom vergunningverlening van dierproeven. Hierin zijn verschillende knelpunten gesignaleerd en aanbevelingen gedaan. Deze worden besproken. Eén van de aanbevelingen aan de CCD was het organiseren van een ketenoverleg met de verschillende betrokkenen in het stelsel. De CCD gaat dit de eerste keer samen met het ministerie van LNV organiseren. Het moet nog duidelijk worden welke partijen hierbij betrokken gaan worden.

Een andere aanbeveling was om aandacht te houden voor het onderzoeksperspectief. Dit wordt besproken. Vanuit NVDEC wordt aangegeven dat zij dit graag verder onderzoeken. Hier wordt volgend overleg op terug gekomen vanuit de DEC's.

Vanuit een DEC wordt verzocht eveneens te bezien of de doelmatigheid van bestaande procedures en/of formulieren kan worden

geoptimaliseerd zulks mede in relatie tot de wettelijke taken van de betrokken gremia.

8. Afsluiting

De voorzitter dankt alle deelnemers voor hun bijdragen en sluit de vergadering.